

naar Frost eller Tørke, ydre Vold, Hagl eller Insekter hindrer denne Virkning i at komme til Syne.

4. *Forsøgets Paalidelighed maa være aabenbar for enhver.* Derfor maa hvert Enkeltforsøg gjentages uforandret flere Gange, og disse Parallelforsøg maa indbyrdes stemme overens. Kun herved kan man faa Overblik over Forsøgets Nøjagtighed og Kjendskab til de uundgaelige Forsøgsfeils Størrelse.
5. *Forsøget bør indrettes saaledes, at Virkningen af det Gjødningsstof, der skal prøves, bliver saa stor som muligt.* Kun herved kan man faa nogen Sikkerhed for, at de opnaaede Differenser i Udbyttet skyldes den forsættelig varierede Faktor og ikke blot tilfældige Feil.

Lad os f. Ex. antage, at vi i et Forsøgskar opnaar en Avling paa 100 gr., medens vi i et andet Kar, hvor vi har tilført et Gjødningsstof, faar en Avling paa 105 gr., saa udgjør Forsøgelsen kun 5 gr., som ikke er mere, end at det kan skyldes en uundgaelig Forsøgsfeil. Havde vi derimod tilført saa megen Gjødning, at Udbyttet i sidste Fald var steget til 150 gr., saa var Forsøgelsen altsaa blevet 50 gr. eller 50%, medens Forsøgsfeilen ikke stiger i samme Forhold.

For at den her omtalte Grundregel kan ske Fyldest, maa man

6. anvende Gjødningsstoffet, som skal undersøges, i størst mulig Mængde;
7. anvende en Jordart, der er fattig paa den i Gjødningsstoffet indeholdte Næring;
8. anvende en Planteart, som har stærk Trang til den i Gjødningen budte Næring og ikke kan skaffe sig den andet Steds fra. Til Forsøg med kvælstofholdig Gjødning bør man altsaa ikke bruge Bælgplanter.

Desuden:

9. *Det Gjødningsstof, hvis Virkning skal findes, bør ikke gives i saa store Mængder, at der fremkommer noget uvirksomt Overskud deraf.* Det er en Følge af den almindelige *Minimumslov*, som siger, at overalt, hvor et Fænomen er afhængigt af flere indbyrdes uafhængige Faktorer, vil det være den *srageste* af disse Faktorer, som bliver bestemmende for Resultatet.

En udmærket Belysning af denne vigtige Lovs Virkning i den heromhandlede Sammenhæng er givet af *v. Dobeneck*. Man tænke sig en Tønde sammensat af ulige lange Staver, hvoraf hver enkelt repræsenterer en af Betingelserne for en Plantes Trivsel,